

BAŞARDIK

**NEYİ
VE NEYİN
KARŞILIĞINDA?**

**İŞTE! AKP'nin
AVRUPA BİRLİĞİ
YOL HARİTASI**

**KABUL
EDECEK MİYİZ?**

- BOĞAZLARDAN VAZGEÇ
- LOZANDAN VAZGEÇ
- PATRİK EKÜMENİK OLSUN
- EMEĞİN SERBEST DOLAŞIMI YOK
- ULUS DEVLETEN VAZGEÇ
- KIBRIS'TAN VAZGEÇ
- SÖZDE ERMENİ SOYKIRIMINI TANI
- RUBAN OKULUNU AÇ
- YENİ AZINLIKLARI TANI

ÇIKMAZ SOKAK

İŞTE!
AKP'NİN
AVRUPA BİRLİĞİ
YOL HARİTASI

“ÇIKMAZ SOKAK”

Dizgi ve Hazırlık: MHP Araştırma ve Geliştirme Merkezi
tarafından hazırlanmıştır.

Baskı Tarihi: Ankara - 2005

GİRİŞ

AB'nin Türkiye stratejisi, Türkiye'nin AB'nin yörüngesinde ve etki alanında tutulacağı bir tâbiyet ve uydu ilişkisinin zeminini ve şartlarını hazırlamak ve Türkiye'yi bu noktaya adım adım sürüklemek esasına oturtulmuştur.

Türkiye'nin AB'ye üye olmasına yönelik nihaî yol haritası, Müzakere Çerçeve Belgesi ile ortaya konulmuştur; "Türkiye'nin mümkün olan en güçlü bağlarla Avrupa yapılarına tam olarak demirlemesi sağlanmalıdır." (Çerçeve Müzakere Belgesi Paragraf 2)

Türkiye-AB ilişkilerini belirleyecek Müzakere Çerçeve Belgesi, hazırlanma öncesinde ülkemizde yeterince tartışılmamıştır. Bu belgenin kabulü öncesindeki tartışmalar ise hedef saptırmaktan öteye bir anlam taşımamaktadır.

AKP Hükûmeti, Türkiye'nin çıkarlarını koruduğu görüntüsünü vererek Türk milletini yanıltmak için büyük bir karartma kampanyası yürütmüştür. Hükûmet bu süreçte bu ihanet belgesine kılıf ve sahte ambalaj arayışı için seferber olmuştur.

3 Ekim öncesi 24 saatlik sürede kamuoyunun dikkati, imtiyazlı üyelik ve Rumların NATO ile ilişkisi üzerinde yoğunlaştırılmıştır.

Bütün tartışmalar bu iki noktaya indirgenmiş ve böylece Müzakere Çerçeve Belgesi'nin içerdiği diğer ağır şartlar ve dayatmalar kamuoyundan saklanmıştır.

Bu çalışma, belgede belirlenen çerçeveyi aydınlatarak gerçekleri ortaya koymak amacı gütmektedir. 17 Aralık 2004 AB Zirvesi Kararları ile Müzakere Çerçeve Belgesi'nin Türkiye'ye gönderilen 29 Temmuz 2005 tarihli ilk taslağın mukayesesi yapılarak 3 Ekim 2005 tarihli Müzakere Çerçeve Belgesi, paragraflar itibarıyla değerlendirilmiştir.

Yapılan mukayese ve değerlendirmelerin sonucunda görülecektir ki Müzakere Çerçeve Belgesi; birtakım tuzakları ve daha da ağırlaştırılan şartları Türkiye'nin önüne koymaktadır.

AKP'NİN KABUL ETTİĞİ MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ VE AB'NİN DAYATMALARI MÜZAKERE PRENSİPLERİ

Müzakerelerin Yürütülmesindeki İlkeler

PARAGRAF: 1

Müzakereler Türkiye'nin kendine özgü nitelikleri temelinde olacak ve hızı Türkiye'nin üyelik şartlarını karşılama yönünde kaydedeceği ilerlemeye bağlı olacaktır. Dönem Başkanlığı veya Komisyon, uygun gördüğü ölçüde, Konseyi tam olarak bilgilendirecek ve böylelikle Konsey durumu düzenli olarak gözden geçirebilecektir. Birlik, kendi açısından müzakerelerin sonuçlanmasına ilişkin şartların yerine getirilip getirilmediğini en kısa zamanda kararlaştıracak olup bu (karar) Komisyondan alınan ve Türkiye'nin 6. paragrafta belirtilen şartları yerine getirdiğini teyit eden raporun temelinde yapılacaktır.

ÖZÜ

MÜZAKERELERDE İLERLEMELİK İÇİN ÖN ŞARTLAR;

- ▶ KIBRIS'I TANI.
- ▶ ERMENİSTAN'LA SINIRINI AÇ.
- ▶ YUNANİSTAN'LA EGE SORUNUNU ÇÖZ.

DEĞERLENDİRME

1. Paragraf, üyelik yolunda ilerlemek için gerekli şartlara atıf yapmaktadır. Bu şartlara uygunluk düzenli bir denetimle sağlanacaktır. Türkiye sürekli izlenecektir. Buna göre 6. paragrafta belirtilen şartların yerine getirilmesi gerekmektedir. 6. paragrafta yazılı şartlar arasında sınır anlaşmazlıklarının çözülmesi istenilmektedir. Türkiye'nin sınırlarını düzenleyen tüm antlaşmalar tartışmaya açılmaktadır. Bu kapsamda Ermenistan, Suriye ve Yunanistan sı-

nırları tartışılabilir. Paragrafta yer alan ikili ilişkilerin normalleşmesi kapsamında ise Ermenistan'la sınırın açılması, Kıbrıs'ın tanınması ve Ege sorununun çözülmesi gibi hususlar ilerleme için yerine getirilmesi gereken önşartlar olarak ortaya konulmuştur.

PARAGRAF: 2

Aralık 2004 AB Zirvesi'nde üzerinde mutabık kalınan bu müzakereler, Avrupa Birliği Antlaşması'nın 49. Paragrafını temel almaktadır. Müzakerelerin ortak hedefi katılımdır.

Bu müzakereler, sonucu önceden garanti edilemeyen açık uçlu bir süreçtir. Birliğin hazmetme kapasitesi de dâhil olmak üzere, Kopenhag Kriterlerinin tamamı dikkate alınarak üyelik yükümlülüklerinin tümünü tam olarak üstlenmek durumunda olmadığı takdirde, Türkiye'nin mümkün olan en güçlü bağlarla Avrupa yapılarına tam olarak demirlenmesi sağlanmalıdır.

ÖZÜ

- ▶ SONU VE SÜRESİ BELİRSİZ BİR YOLA GİR.
- ▶ TAM ÜYELİKTE VAZ GEÇ.
- ▶ İMTİYAZLI ORTAKLIĞI KABUL ET.
- ▶ KOPENHAG KRİTERLERİ YETMEZ AB'NİN TÜRKİYE'Yİ HAZMETMESİNİ BEKLE.
- ▶ SONUÇ NE OLURSA OLSUN AB'YE BAĞLI KAL.

DEĞERLENDİRME

Müzakerelerin açık uçlu olduğu ve sonuçlarının garanti edilemeyeceği belirtilmektedir.

Kopenhag Kriterleri bakımından üyeliğin üstlenilmesinin mümkün olmaması hâlinde Türkiye'nin Avrupa yapılarına bağlanması istenmektedir. Aslında bu tamamen "imtiyazlı ortaklık" kavramını oluşturmaktadır.

Burada dikkat çeken husus, Kopenhag Kriterlerine “hazmetme” kriterinin ilâve edilmesidir. Zira belgede “birliğin Türkiyeyi hazmetme kapasitesi de dâhil olmak üzere Kopenhag Kriterleri”nden bahsedilmektedir. Böylece “birliğin hazmetmesi” yeni bir kriter olarak benimsenmiştir. Oysa ilk taslakta böyle bir durum mevcut değildi. Mevcut durum 17 Aralık Zirve Kararı ve Müzakere Çerçeve Belgesi’nin ilk taslağından daha ağırdır.

AB’nin 17 Aralık 2004 Tavsiye Kararı’nda AB’nin yeni üyeleri sindirebilme kapasitesinin izleneceği belirtilirken Müzakere Çerçeve Belgesi’nde hazmetme kriteri uyulması gereken ayrı bir unsur olarak ifade edilmiştir.

17 Aralık 2004 Zirvesi’nde “birliğin yeni üyeleri sindirme kapasitesinin bir mülâhaza olduğu” hususuna, genel olarak genişleme başlığı altında değinilmişken Müzakere Çerçeve Belgesi’nde bu husus bir mülâhaza olmak yerine, Türkiye için bir kriter hâline dönüştürülmüştür. 17 Aralık 2004 Zirve Kararı’nda müzakere çerçevesi içinde böyle bir hususa yer verilmemişken Müzakere Çerçeve Belgesi’ne dâhil edilmiştir. Üstelik, tüm dayatmaların yer aldığı 6 Ekim 2004 İlerleme Raporu ve Etki Raporu somut bir kapsam olarak ortaya konmuştur.

Müzakere Çerçeve Belgesi’nin İlk Taslağı’nın 7. Paragrafı’nda hazmetme kapasitesinin önemli olduğu ve gözlemleneceği ifadesi bulunmaktaydı. Nihâî belgede ise doğrudan Kopenhag Kriterleri ile beraber ilave bir kriter olmuştur.

Müzakerelerin sonucuna ilişkin hükümlerde de ağırlaştırma vardır. 17 Aralık 2004 Zirve Kararı’nda müzakerelerin çerçevesi başlığı altında ucu açık olduğu, bütün Kopenhag Kriterlerinin göz önünde bulundurulması hazır olunmadığında Avrupa yapılarına bağlı kalınmasının sağlanması ifade edilmişti. Müzakere Çerçeve Belgesi’nde müzakerelerin sonucunu “hazmetme” kriteri de dâhil edilmiştir. Böylece 17 Aralık 2004’te olmayan bir husus Müzakere Çerçeve Belgesi’ne dâhil edilerek şartlar daha ağırlaştırılmıştır.

Burada dikkati çeken hususlardan biri de AB’ye üyeliği üstlenme konusunda Türkiye’nin hazır olmaması ihtimaline, AB’nin hazmetmeye hazır olmamasının ihtimali bir kriter olarak eklenmesidir.

Böylece sonuç sadece Türkiye’ye bağlı değil AB’ye de bağlanmıştır. Bütün bunlar, tam üyelik dışında imtiyazlı ortaklık yolunun da işaretleridir. Bu unsurlar çok açık bir tam üyelik perspektifine işaret etmemektedir.

Böyle bir durum, ifade edilmemiş olmakla beraber, AB’nin imtiyazlı ortaklık seçeneğini Türkiye için öngördüğünü ortaya koymaktadır. Bu durumda AKP’nin “Avusturya’nın imtiyazlı ortaklık seçeneğinin belgede yer almasını engelledik.” iddiası halkı yanıltmaktan öteye bir şey değildir.

PARAGRAF: 3

Genişleme, Avrupa Birliğinin ve bu birliğe Üye Devletlerin içinde buldukları devamlı oluşum ve bütünleşme sürecini güçlendirmelidir. Birliğin uyum ve etkinliğini korumak için gerekli her türlü çaba gösterilmelidir. 1993 Kopenhag Zirvesi Sonuçları doğrultusunda, Avrupa entegrasyonu ivmesi muhafaza edilirken Birliğin Türkiye’yi hazmetme kapasitesi gerek Türkiye gerek Birliğin çıkarları açısından göz önünde bulundurulması gereken önemli bir husustur.

Komisyon, bu üyelik koşulunun karşılanıp karşılanmadığına ilişkin olarak Konsey tarafından yapılacak değerlendirmeye ışık tutmak amacıyla, Türkiye’nin üyelik perspektifinden kaynaklanan sorunlara ilişkin Ekim 2004 tarihli kâğıdında yer alan tüm hususlar açısından değerlendirmek suretiyle, müzakereler sırasında bu kapasiteyi izleyecektir.

ÖZÜ

- ▶ ETKİ RAPORU’NDAKİ TÜM TALEPLERİ YERİNE GETİR.
- ERMENİSTAN’A SINIRI AÇ, SOY KIRIMI TANI.
- BOĞAZLARI DENETLEME HAKKINDAN VAZGEÇ.
- AZINLIKLARI GENİŞLET.

DEĞERLENDİRME

Avrupa Birliği'nin hazmetme kapasitesi 2. Paragraf ile Kopenhag Kriterlerine dâhil edilmişti. Bu paragrafta ise hazmetme kapasitesinin önemi vurgulanmış ve 2004 Yılı İlerleme Raporu'nun tüm hususları hazmetme kapasitesinin kapsamı olarak ortaya konulmuştur.

İlk taslakta hazmetme kapasitesinin kapsamında 2004 Yılı İlerleme Raporu şartları mevcut değilken şimdi bu raporda yer alan tüm hususlar Müzakere Çerçeve Belgesi ile bu kapasitenin içine alınmıştır. Burada da 2004 Yılı İlerleme Raporu, Etki Raporu ve Tavsiyeler Belgesi'nde yer alan tüm hususlar masanın üstünde yer almaktadır. Bunlara daha önce AB'nin iç belgeleri denirken şimdi bunlar Türkiye'nin uyması gerekli kriterler toplamı olarak önümüze konulmuştur.

PARAGRAF: 4

Müzakereler, Türkiye'nin 1993 Kopenhag AB Konseyinde kararlaştırılan ve büyük bir bölümü daha sonra Avrupa Birliği Antlaşması'nın 6(1) Paragrafı'nda yer alan ve Temel Haklar Şartı'nda ilân edilen siyâsî kriterleri yeterli ölçüde karşılaması temelinde açılmaktadır.

Birlik, Türkiye'nin, reform sürecini devam ettirmesini ve ilgili Avrupa içtihadı da dâhil olmak üzere, özgürlük, demokrasi, hukukun üstünlüğü, insan haklarına saygı, temel özgürlükler ve hukuk devleti olmak yönünde daha da ilerlemek için çalışmasını; özellikle işkence ve kötü muameleyle mücadelede sıfır-hoşgörü politikası ile ilgili mevzuatı ve uygulama tedbirlerini pekiştirmesini ve genişletmesini; ifade ve ibadet özgürlüğü, kadın hakları, sendikal haklar da dâhil olmak üzere Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) standartları ile azınlık haklarına ilişkin düzenlemeleri uygulamasını beklemektedir.

Birlik ve Türkiye yoğun siyâsî diyaloglarını sürdüreceklerdir. Bu alanlarda kaydedilen ilerlemenin geri dönülmezliğini temin etmek ve özellikle temel haklar ve insan haklarına tam saygı gösterilmesine ilişkin olarak tam ve etkin bir şekilde uygulanmasını sağlamak amacıyla, Komisyonun 2004 İlerleme Raporu, Tavsiye Belgesi ve yıllık raporla-

rında atıfta bulunulan tüm kaygıları ele alacak şekilde Konseye düzenli olarak rapor sunmaya devam etmesi istenen Komisyon ilerlemeyi yakından takip edecektir.

ÖZÜ

- ▶ 6 EKİM İLERLEME RAPORU VE TAVSİYE BELGESİ DÂHİL TÜM RAPORLARDAKİ TALİMATLARI YERİNE GETİR.
- ▶ VERDİĞİN TAVİZLERDEN GERİ DÖNÜŞ YOK.

DEĞERLENDİRME

İlk taslakta Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadına atıf yapılırken şimdi Avrupa içtihadından bahsedilmektedir. Bu durumda, Türkiye'nin daha geniş bir içtihadı uygun hareket etmesi istenebilecektir.

Müzakere Çerçeve Belgesi'nin ilk taslağında 2004 Yılı İlerleme Raporu ve Etki Raporu'na atıf mevcut değildi. Nihai belgede buna yapılan atıf şartları daha da zorlaştırmaktadır. Böylece Müzakere Çerçeve Belgesi, 2004 Yılı İlerleme Raporu, Etki Raporu ve Tavsiye Kararı'nda yer alan hususların tamamının yerine getirilmesini istemektedir. Bu durumda 2004 yılı raporları, Müzakere Çerçeve Belgesi'nin aslî unsurlarını oluşturacaktır.

Böylece 2004 İlerleme Raporu'nda yer alan Lozan dışı azınlıkların kabulü, Ermeni soy kırımının tanınması, üniter yapının değiştirilmesi, başka dilde eğitim yapılması, Ruhban Okulunun açılması, Patrikhane'ye ekümenik tanınması, Fırat ve Dicle nehirlerinin ortak yönetimi, Rumların Kıbrıs'ın meşru temsilcisi olarak tanınması, Yunanistan'ın Ege'deki taleplerinin karşılanması gibi talepler böylece müzakerenin çerçevesi olarak Türkiye'nin önüne konulmuş olmaktadır.

Üstelik bütün bu hususların Türkiye tarafından yerine getirilmesi, AB'nin Türkiye'yi hazmetmesi için bir önşart olarak kabul edilmiştir (Paragraf 2 ve 3).

PARAGRAF: 5

Birliğin temelini oluşturan, özgürlük, demokrasi, insan haklarına ve temel özgürlüklere saygı ve hukukun üstünlüğü ilkelerinin Türkiye’de ciddî ve devamlı bir biçimde ihlâl edilmesi hâlinde, Komisyon, kendi inisiyatifi veya Üye Devletlerin üçte birinin talebi üzerine, müzakerelerin askıya alınmasını tavsiye edecek ve ileriki bir dönemde tekrar başlatılması için şartlar önerecektir. Konsey, böyle bir tavsiye üzerine, Türkiye’yi dinledikten sonra, müzakerelerin askıya alınıp alınmayacağını ve tekrar başlatılmasına ilişkin şartları nitelikli çoğunlukla kararlaştıracaktır. Üye Devletler Hükümetler Arası Konferans’ta, oy birliği genel kuralına hâle getirmeksizin, Konsey kararına uygun hareket edeceklerdir. Avrupa Parlamentosu bilgilendirilecektir.

ÖZÜ

- ▶ **TALİMAT DIŞINA ÇIKMAYA KALKIŞMA.**
- ▶ **İŞİME GELMEZSE MÜZAKEREYİ DURDURURUM.**

DEĞERLENDİRME

Türkiye’nin müzakerelerde ilerlemesi AB müfettişlerinin sürekli denetimine bağlanmıştır. Yaptırım olarak müzakerelerin askıya alınabileceği öngörülerek Türkiye’nin süreç içinde kontrol altına alınması hedeflenmiştir.

PARAGRAF: 6

Müzakerelerin ilerleyişini, ekonomik ve sosyal uyum ile 2. Paragraf’ta atıfta bulunulan Komisyon raporları çerçevesinde Türkiye’nin katılım hazırlıklarında kaydettiği ilerleme yönlendirecektir. Bu ilerleme özellikle aşağıdaki koşulların ne kadar yerine getirildiği ile ölçülecektir:

- Üyelik için aşağıda sıralanan yükümlülükleri ortaya koyan Kopenhag Kriterleri

- Demokrasiyi, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını ve azınlıkların korunup ve saygı görmesini teminat altına alan kurumların istikrarı
- İşleyen bir piyasa ekonomisinin mevcudiyeti ve AB içindeki rekabet ve piyasa güçleriyle baş etme kapasitesi
- Siyasî, ekonomik ve parasal birliğe katılım ve müktesebatı etkin bir şekilde uygulamak için-gerekli idarî kapasiteye sahip olmak da dâhil olmak üzere-üyeliğin getirdiği yükümlülüklerin üstlenilebilmesi yeteneği
  - Türkiye’nin iyi komşuluk ilişkileri konusundaki koşulsuz taahhüdü ile süregelen sınır anlaşmazlıklarının-gerektiğinde Uluslararası Adalet Divanının yargı yetkisi de dâhil olmak üzere-Birleşmiş Milletler Sözleşmesi’nde yer alan anlaşmazlıkların barışçı yollarla çözümlenmesi ilkesine uygun olarak çözümlenmesi yönündeki yükümlülüğü
  - Türkiye’nin Kıbrıs sorununun BM çerçevesinde ve Birliğin kurucu ilkelerine uygun olarak kapsamlı çözümün sağlanmasına yönelik sürekli desteğinin, kapsamlı bir çözüm için uygun ortamın yaratılmasına katkıda bulunacak adımların atılması da dâhil olmak üzere, devam etmesi ve Kıbrıs Cumhuriyeti de dâhil olmak üzere Türkiye ile AB Üyesi Devletler arasındaki ikili ilişkilerin normalleştirilmesi yönünde ilerleme kaydedilmesi,
  - Düzenli olarak gözden geçirilen Katılım Ortaklığı Belgesi’nin uygulanması ve özellikle AB-Türkiye arasındaki gümrük birliği ile ilgili olanlar olmak üzere Türkiye’nin Ortaklık Anlaşması ve Ortaklık Anlaşması’nı tüm yeni AB Üyesi Devletlere genişleten Ek Protokol’den doğan yükümlülüklerini yerine getirmesi

ÖZÜ

- ▶ **KOMŞULARINLA İLİŞKİLERİ İYİLEŞTİRMEK İÇİN KOŞUL KOYAMAZSIN.**
- ▶ **RUMLARI KIBRIS’IN TEK SAHİBİ OLARAK TANI.**
- ▶ **ERMENİSTAN SINIRINI AÇ.**
- ▶ **RUMLARA HAVA ALANI VE LİMANLARINI AÇ.**
- ▶ **GEREĞİNİ YAPMAZSAN LAHEY ADALET DİVANINDA HESAP VERİRSİN.**

DEĞERLENDİRME

Müzakerelerde ilerlemeyi tespit etmek üzere belirlenen şartlar bu paragrafta zikredilmektedir. Kopenhag Kriterlerinin yanına ayrıca ilişkilerin normalleştirilmesi, iyi komşuluk ilişkileri ve sınır anlaşmazlıkları çözümü konuları, uyulması gereken hususlar olarak ortaya konulmuştur.

Sınır anlaşmazlıklarının çözülmesi kapsamında Ermenistan, Irak, Suriye ve Yunanistan sınırları tartışılabilir.

İyi komşuluk ilişkileri kapsamında Yunanistan'la Ege sorunları (kıt'a sahanlığı ve FIR hattı sorunu gibi), Ermenistan sınır kapısının açılması ve hatta Hatay sorunu dahi çözülmesi gereken hususlar olarak bir koşul hâline getirilmiştir. Üstelik Ege sorunlarının Yunanistan'ın istediği gibi Lahey Adalet Divanına götürülmesinin kabulü talep edilmektedir.

Nitekim Yunanistan Dışişleri Bakanı Sözcüsü Koumoutsakos 7 Ekim 2005'te yaptığı açıklamada, Türkiye'nin "FIR hattı" uygulamaları ve Yunan hava sahasının Türk savaş uçakları tarafından kullanılmasının "iyi komşuluk ilişkileri" ne aykırı olduğunu ifade etmiştir.

Burada son derece önemli olan husus, Türkiye'nin "iyi komşuluk ilişkileri" konusunda ve "sınır anlaşmazlıklarının" çözümünde "koşulsuz taahhüt"te bulunduğu zikredilmiş olmasıdır. Böylece Türkiye; Ermenistan, Yunanistan, Suriye ve hatta Irak'la komşuluk ilişkilerinde menfaatlerini savunamayacaktır. Ermenistan sınırının açılması için Türkiye, Ermenistan'ın Azerbaycan topraklarından çekilmesi veya soy kırım iddialarından vazgeçmesi veya sınırı belirleyen anlaşmaları kabul etmesi gibi hususları, sınır kapısının açılması için bir koşul olarak ileri süremeyecektir.

Koşullardan biri de Kıbrıs sorunudur. Kıbrıs sorununun çözümü Birleşmiş Milletler zemini yanında Avrupa Birliği zeminine taşınmıştır. Bu sorunun çözümünde AB'nin temel aldığı ilkelerin belirleyici olacağı ifade edilmiştir. Böylece Kıbrıs konusunun AB'nin çizdiği çerçeve içine taşınmasıyla Türkiye inisiyatifini kaybetmiştir.

Dışişleri Bakanı Gül'ün 4 Ekim 2005'te Lüksemburg'da yaptığı basın toplantısında "Kıbrıs sorununun çözüm yeri BM'dir." ifadesi doğru değildir ve hiçbir anlamı kalmamıştır. Müzakere Çerçeve Belgesi ile AB'nin temel ilkeleri belirleyici olmuş ve AB etkinlik kazanmıştır. Sonuçta Türkiye'nin ve Kıbrıs Türklerinin Kıbrıs'taki varlığının hukuki temelini oluşturan Londra ve Zürih anlaşmaları dışlanmış ve geçerliliği ortadan kaldırılmıştır. Böylece Türkiye'nin haklılığını oluşturan uluslararası zemin yok edilmiştir.

Kıbrıs sorunun çözümünde belgede dikkati çeken hususlardan biri de Rum yönetiminin temsil ettiği Kıbrıs Cumhuriyeti'nin tanınmasının Kıbrıs sorunun çözümü ile birlikte ele alınmış olmasıdır. Böylece AB, Kıbrıs sorununun çözümünde Rum yönetimini Kıbrıs adasının tamamının meşru hükümeti olarak tanınmasını bir çözüm yolu olarak görmektedir. Böyle bir hususun Kıbrıs sorununun çözümünde öne getirilmesi Kıbrıs'ta Türkiye'nin bütün hak ve politikalarından vazgeçmesi sonucunu doğuracaktır.

6. Paragraf'ta Kıbrıs'ın meşru temsilcisi olarak AB'ye üye olan Rum kesimiyle ilişkilerin normalleşmesi istenmektedir. Müzakere Çerçeve Belgesi'nin İlk Taslağı'nda "çok taraflı ilişkiler"den bahsedilirken 3 Ekim 2005'te önümüze konulan Belge'de "ikili ilişkilere" değinilmiştir. Bu ise Kıbrıs'ta çözüme bağlı değildir. Burada ikili ilişkilerin normalleştirilmesi ile Kıbrıs Cumhuriyeti'nin tanınması kastedilmektedir.

Belge'de Türkiye'nin KKTC ile ilişkilerini kesmesi ve Rumlarla resmî diplomatik ilişki kurması dayatılmaktadır. Gümrük Birliği ve Ankara Anlaşması'na ilişkin Ek Protokol'ün imzalanması ise bu kapsamda (ikili ilişkilerin iyileştirilmesi) ele alınmamış, ayrı bir koşul olarak ortaya konmuştur. Böylece Türkiye, Kıbrıs konusunda ikili bir kıskaç içine sokulmuştur.

6. Paragraf'ta ortaya konulan son koşul ise Ankara Anlaşması'nın Rumların yönettiği Kıbrıs Cumhuriyeti'nin dâhil olduğu Yeni AB Üyelerine teşmil edilmesine yönelik Ek Protokol'ün uygulanmasıdır. Böylece, Kıbrıs Türklerini haksız ambargolar altında inleyen AB, Türkiye'nin deniz ve hava limanlarını Rum bayraklı gemilere ve

Rum uçaklarına açmasını uyulması gereken önşart olarak almış, ve kriter hâline getirmiştir.

AB, Ek Protokol'ün uygulanmasını isterken Türkiye'nin yayınladığı deklarasyonu yok saymıştır. Diğer taraftan ise AB'nin yayınladığı deklarasyon, Belge'nin 10. Paragrafı'yla uyulması gereken müktesebat olarak kabul edilmiştir. Böylece AB deklarasyonuna hukukilik kazandırılmıştır.

6. Paragraf'la müzakerenin başlaması ve sürdürülmesi Kıbrıs Cumhuriyeti'nin tanınması şartına bağlanmıştır.

Nitekim AB Dönem Başkanı İngiltere Dışişleri Bakanı Straw'ın Müzakere Çerçeve Belgesi'nin kabul edilmemesi hâlinde "Kıbrıs'tan Türk askeri çıkmaz, KKTC tanınır." ifadesiyle Rumları ikna ettiğine dair gazete manşetleri durumu açıkça ortaya koymuştur. Bu ifadenin gerçek manası ise şudur: Bu Müzakere Çerçeve Belgesi ile Kıbrıs'tan Türk askeri çıkacak ve KKTC yok edilecektir.

Bu şartları içeren Müzakere Çerçeve Belgesi, 17 Aralık 2004 AB Zirve Kararı'ndan daha ağırdır. Kıbrıs konusu Zirve Kararında hiç yer almamışken bu belgeye girmiş ve Kıbrıs'ın tanınması önşart haline getirilmiştir.

PARAGRAF: 7

Katılıma kadar geçecek olan süre zarfında, Türkiye'nin üçüncü ülkelere yönelik politikalarını ve uluslararası örgütlerdeki tutumlarını (tüm AB üyesi Ülkelerin bu örgütlere üyeliklerini ve düzenlemelere katılımlarını da içerecek şekilde) Birlik ve Üye Devletler tarafından kabul edilen politikalar ve tutumlarla tedricen uyumlu hâle getirmesi istenmektedir.

ÖZÜ

- ▶ MİLLÎ DIŞ POLİTİKADAN VAZGEÇ.
- ▶ MİLLÎ SAVUNMADAN VAZGEÇ.
- ▶ RUMLARIN NATO ÜYESİ OLMASINA ENGEL OLMA.

DEĞERLENDİRME

Burada Türkiye'nin içinde bulunduğu uluslararası kuruluşlardaki haklarına ve kararlarına ipotek konulmaktadır. Böylece, Türkiye'nin dış politikası AB'nin kararlarına bağlanmaktadır.

6. Paragraf'ta dikkat çeken hususlardan biri de Müzakere Çerçeve Belgesi'nin İlk Taslağı'nda uyumun "Birlik tutum ve politikasıyla" olması gerektiği ifade edilmişken, nihai belgede "Birlik ve Üye Devletlerin tutum ve politikasıyla" uyuma işaret etmesidir. Böylece Türkiye, sadece Birliğin ortak politikasına değil aynı zamanda Üye Devletlerin tutumuna da bağlı kılınmaktadır. Bu ağır-laştırıcı bir husustur.

Bu hükme göre Türkiye'nin kendi menfaatine uygun bir politika ve tutum belirlemesi inisiyatifli sınırlandırılmaktadır.

Dönem başkanının "bu hükmün Türkiye'nin karar alma özerkliği ve haklarını engelleme olarak yorumlanamayacağına" dair "beyanının" bağlayıcılığı ve hukukiliği son derece tartışmalıdır. Bu tür beyanların bağlayıcılığının olmadığı daha önceki uygulamalarda ortaya çıkmıştır.

Diğer taraftan bu beyanda "karar alma özerkliğine ve haklara" atıfta bulunmaktadır. Bu beyan sadece malûmun ilânıdır. Her uluslararası kuruluşun kendi anlaşması ve bu anlaşma çerçevesinde uygulanış ve karar alma esasları vardır. Dönem başkanı sadece bu durumu ifade etmektedir.

Diğer taraftan dönem başkanı "karar alma ve haklara" atıf yaparken esas paragrafta ise "politikalara uyumdan" bahsedilmektedir. Bu durumda dönem başkanının beyanı, paragrafın ortaya koyduğu anlamı değiştirmemektedir.

Beyan iç mekanizmayla ilgilidir, paragrafın ortaya koyduğu amaç ve hedefle ilgili değildir. Beyan, paragrafı değiştirmemektedir. Üstelik böyle bir beyanın hukuken geçerli olması için konye adına, yani "Rum tarafının da dâhil olduğu" 25 üye ülkenin imzasıyla yapılması gerekirdi. Oysa bu beyan Dönem Başkanlığı adına yapılmıştır.

Nitekim Yunanistan Dışişleri Bakanı Sözcüsü Koumoutsakos, 7 Ekim 2005'te yaptığı açıklamada dönem başkanının beyanının hukukî geçerliliği olmadığını, 7. Paragraf'ın muhtevasını engellemediğini ve uluslararası ilişkilerde bu beyanın malûmun ilânından başka bir şey olmadığını ifade etmiştir. Türkiye'nin veto hakkını ancak Müzakere Çerçeve Belgesi muhtevasında kullanabileceğini de eklemiştir. Yani veto hakkı Müzakere Çerçeve Belgesi ile sınırlandırılmıştır.

Türkiye bu paragraf ile uluslararası kuruluşlardaki tutum ve politikalarını AB ile uyumlaştırmak durumundadır. Bu çerçevede Türkiye'nin tutum ve politikalarını, "AB Üyesi Ülkelerin bu örgütlere üyeliklerini ve düzenlemelere katılımlarını da içerecek şekilde" uyumlaştırması istenilmektedir.

Türkiye, Kıbrıs Rumlarının uluslararası kuruluşlara üyeliği önünde engel olmayacağı, veto hakkını kullanmayacağı taahhüdünde bulunmaktadır. Türkiye'nin bu taahhüdü açıkça ve özellikle NATO'yu içermektedir. Böylece Rum Kıbrıs'ın NATO'ya üye olmasına Türkiye'nin engel çıkartmaması hüküm altına alınmıştır.

Bu paragrafın NATO üyeliği ile ilgili olmadığına dair ABD Dışişleri Bakanının beyanına güvenilmesi düşünülemez.

Türkiye'nin veto hakkından peşinen vazgeçmesi sonucu Rumlar NATO'ya adım atmış olacaktır. İlk aşamada, AB'nin Avrupa Güvenlik ve Savunma kimliği çerçevesinde AB ile NATO arasında yürütülen kurumsal iş birliğine Kıbrıs Rumları da dâhil edilecektir.

Oysa Türkiye bugüne kadar buna karşı çıkmıştır. Bundan sonra Rumlar, AB Üyesi olarak NATO askerî planlama çalışmalarına katılacak, NATO'nun askerî imkânlarından yararlanacak ve NATO projeleri içinde yer alacaktır.

İkinci ve son aşama ise şartlar olgunlaştığında Rumların NATO'ya üye olarak alınması sağlanacaktır.

NATO, üyelerinin savunma yükümlülüğünü karşılıklı üstlendiği bir askerî savunma pakettir. Kıbrıs'ın NATO ile ilişki kurması ve üye olması hâlinde Türkiye'nin 1960 kurucu antlaşmalarıyla Kıbrıs üzerindeki garantörlük hakkı ortadan kalkacaktır. Kıbrıs'ta ga-

rantörlük hakkından vazgeçen Türkiye, Kıbrıs'a askerî müdahale hakkından da vazgeçmiş sayılacaktır.

Böylece Türkiye'nin Kıbrıs'la ilişkisi ve ilgisinin meşru bağları kesilmiş olacaktır. Diğer taraftan KKTC'deki Türk askerî varlığının hukukî meşruiyeti ve geleceği tartışmalı olacaktır.

PARAGRAF: 8

Katılım müzakerelerine paralel olarak Birlik Türkiye ile yoğun bir siyasî ve sivil toplum diyaloguna girecektir. Bu kapsayıcı sivil toplum diyalogunun amacı özellikle Avrupa vatandaşlarının katılım sürecine desteğinin sağlanması düşüncesi ile halkları bir araya getirerek karşılıklı anlayışları geliştirmek olacaktır.

ÖZÜ

► **DAYATMALARI KABUL EDECEK KAMUOYU OLUŞTURULACAKTIR.**

DEĞERLENDİRME

Müzakereler sırasında AB, Türkiye'de sivil toplum örgütleriyle doğrudan irtibata geçerek bir baskı oluşturmak istemektedir.

PARAGRAF: 9

Türkiye diğer tüm katılım müzakerelerinin sonuçlarını katılım anındaki şekliyle kabul etmelidir.

ÖZÜ

► **Diğer Ülkelerin Katılım Müzakere Sonuçlarını SANA ZARAR VERSE BİLE KABUL ET.**

Müzakerelerin İçeriği

PARAGRAF: 10

Katılım, Birliğin müktesebatı olarak bilinen ve Birliğin sistemi ve kurumsal çerçevesine bağlı hak ve yükümlülüklerin kabulü anlamına gelmektedir. Türkiye söz konusu müktesebatı katılım anında olduğu şekliyle uygulamalıdır. Öte yandan katılım, mevzuat uyumuna ilâveten, müktesebatın zamanlı ve etkin uygulanması anlamına da gelmektedir. Müktesebat sürekli olarak evrim geçirmekte ve aşağıdaki hususları içermektedir:

- Birliği kuran antlaşmaların içeriği, ilkeleri ve siyasi hedefleri
  - Antlaşmaları takiben yürürlüğe giren yasa ve kararlar, Avrupa Adalet Divanının içtihatları
  - Kurumlar arası anlaşmalar, kararlar, açıklamalar, tavsiyeler, ve yönergeler gibi Birliğin kapsamı içerisinde kabul edilen, bağlayıcı olan ya da bağlayıcı niteliği olmayan diğer hukukî işlemler
  - Ortak Dış ve Güvenlik Politikası çerçevesindeki ortak eylemler, ortak tutumlar, deklarasyonlar, sonuçlar ve diğer işlemler;
  - Adalet ve İçişleri çerçevesinde mutabakata varılan ortak eylemler, ortak tutumlar, imzalanan sözleşmeler, kararlar, açıklamalar ve diğer işlemler
  - Toplulukların, Üye Devletlerle ortaklaşa, Birliğin ve Üye Devletlerin Birliğin faaliyetlerine ilişkin olarak kendi aralarında akdettikleri uluslararası anlaşmalar
- Türkiye'nin, katılımdan uygun bir süre önce, müktesebatın Türkçe tercümelerini yapması ve katılım sonrasında AB kurumlarının uygun bir şekilde işlemesi için yeterli sayıda tercüman ve mütercim yetiştirmesi gerekmektedir.

ÖZÜ

- ▶ EGEMENLİĞİN SINIRINI AB TESPİT EDECEKTİR.
- ▶ AB İÇİN BAĞLAYICI OLMAYAN KARARLAR TÜRKİYE'Yİ BAĞLAR.
- ▶ AVRUPA PARLAMENTOSU KARARLARINA UY.
  - Sözde Ermeni soy kırımını tanı.
  - Türk askerini Kıbrıs'tan çek.
- ▶ RUMLARIN NATO'YA ADIM ATMASINI VETO ETME.

DEĞERLENDİRME

Türkiye için müktesebat tanımı ve kapsamı genişletilmiştir. Bağlayıcı olmayan tüm beyan, bildiri, deklarasyon, tavsiye kararları AB müktesebatı içine alınmıştır. Böylece Avrupa Parlamentosu kararları da müktesebat içine dâhil edilmiştir. Bugüne kadar bağlayıcı olmadığı ifade edilen tüm beyan, bildiri, deklarasyon ve tavsiye kararları Avrupa Parlamentosu müktesebatı içine alınmıştır. Böylece, Avrupa Parlamentosu kararlarının bağlayıcı olmadığına dair yorum geçersiz kılınmıştır.

AB'nin 28 Eylül 2005 tarihinde kararlaştırdığı sözde Ermeni soy kırımının kabul edilmesi, Türk askerinin Kıbrıs'tan çekilmesi, TCK 305'te "temel ulusal çıkarlara aykırı hareketlerin suç olmaktan çıkarılması" gibi hususlar Türkiye'nin uyması gereken müktesebat esasları olarak kesinleştirilmiştir.

Burada dikkate alınması gerek hususlardan biri de daha önce ifade edildiği gibi Kıbrıs konusunda AB'nin yayınlamış olduğu bildiri-nin, uyulması gereken müktesebat kapsamına alınmasıdır. Böylece ek protokolün uygulanması ve Kıbrıs Cumhuriyeti'nin tanınması uyum ve müzakerelerin devamı için ön şart hâline getirilmiştir.

Diğer taraftan 10. Paragraf uyarınca “ortak dış güvenlik politikası” gereği planlanan ortak eylemler meselâ; “Rum tarafının ortak güvenlik planlaması eylemi adı altında NATO ve AB arasındaki iş birliğine katılmasına dair alınacak karar”, müktesebat sayılacağından, paragraf uyarınca bu işlem Türkiye’yi de bağlayacaktır. Böyle bir durumda Türkiye Rumların NATO’ya ayak atmasını engellemeyecektir.

Türkiye, Rumların NATO ile AB arasında 1996 yılında varılan “Berlin Artı” iş birliği mekanizması çerçevesinde gerçekleştirilen toplantılara katılımını veto etmiştir. Ancak AKP Hükûmeti, yapılan baskılar karşısında, NATO ile AB arasında iş birliği çerçevesini belirleyen Berlin Artı (Berlin Plus) düzenlemeleri kapsamında, Rumların gayriresmî toplantılara katılımına yeşil ışık yakmıştır. Böylece Rumlar, Avrupa Atlantik Ortaklık Konseyinin Mayıs ayında Stockholm’de gerçekleştirilen toplantısının ardından Berlin Plus kapsamında çeşitli gayriresmî toplantılara katılmış ve Türkiye buna itiraz etmemiştir. Sadece diğer ülkelerin ortaya koyduğu tepkiye dayanamayan AKP’nin, Rumların gayriresmî toplantılara katılmasına müsaade ettiği dikkate alındığında, bu paragrafta yer alan “ortak güvenlik planlaması eylemi” kararı uyarınca Rumların resmî toplantılara katılması da müktesebata uyum bakımından zorunlu hâle getirilmiştir.

Müktesebat kapsamının bu kadar geniş olduğu dikkate alındığında, egemenliğin kullanılma alanının oldukça daraltıldığını ifade etmek mümkündür.

PARAGRAF: 11

Türkiye’nin bir üye ülke olarak benimsemesi gereken tüm hak ve yükümlülükler; Topluluklar ve Türkiye arasında mevcut olan tüm ikili an-

laşmaların ve Türkiye tarafından imzalanan ve üyeliğin yükümlülüklerine aykırı olan tüm uluslararası anlaşmaların geçersiz kılınması anlamına gelir. Ortaklık Anlaşması’nın müktesebattan ayrılan herhangi bir hükmü katılım müzakereleri sırasında emsal olarak kabul edilemez.

ÖZÜ

- ▶ **TÜRKİYE’NİN TÜM ULUSLARARASI ANLAŞMALARINI AVRUPA LEHİNE DEĞİŞTİR.**
- ▶ **LOZAN ANLAŞMASI’NI DİKKATE ALMA.**
- ▶ **BOĞAZLAR TÜRK BOĞAZI DEĞİL, ULUSLARARASI BOĞAZ OLACAKTIR.**

DEĞERLENDİRME

Bu hüküm de tuzaklarla doludur. Kıbrıs’la ilgili olarak Londra ve Zürih anlaşmaları ile Türkiye Cumhuriyeti’nin temelini oluşturan Lozan Anlaşması bu kapsamda ele alınabilir.

Bu paragrafa, AB müktesebatıyla uyumlu olmadığı gerekçesiyle Kıbrıs davasının temel direkleri olan 1959 ve 1960 antlaşmaları yok sayılabilir.

AB içerisinde Kıbrıs konusunda oluşturulmuş bir müktesebat bulunmaktadır. Üstelik Rumlar AB üyesi olmuştur. Bu durumda KKTC’yi tanımamız ve adada birden fazla devletin olduğundan bahsetmemiz mümkün olamayacaktır. KKTC ile yapmış olduğumuz gizli ve açık ne kadar anlaşma var ise bunlar da AB müktesebatıyla uyumlu olmadığı gerekçesiyle geçersiz sayılacaktır.

Lozan Anlaşması’nda azınlıklar tanımı, müktesebata uygun olmadığı için kabul edilmeyecektir. AB, azınlık tanımının din farklılığı ile sınırlandırılmasına karşı çıkmaktadır. Bunun yerine dil, soy ve etnik köken ayrılıklarının azınlık olarak kabulünü istemektedir.

Diğer taraftan Lozan Anlaşması’nda Patrikhaneeye “ekümenik” kimlik tanınmamış olması, bir iddia olarak ileri sürülemeyecektir. Bu bakımdan Lozan’ın ilgili hükümlerinin müktesebata uygun olmadığı gerekçesiyle geçerli olamayacağı ileri sürülebilecektir. Di-

ğer taraftan Lozan'a dayalı olarak yapılan mübadele anlaşmaları ve bunların sonuçlarının da masaya yatırılması ihtimali gözük-mektedir.

Boğazlarla ilgili Montrö Sözleşmesi de bu kapsamda ele alınabilecektir. Montrö Anlaşması gereğince Türkiye, Boğazlarda düzenleme ve denetleme hakkına sahiptir. Ancak AB, 6 Ekim 2004 Etki Raporu'nda Boğazlardan "tam serbest" geçişin serbest bırakılmasına atıf yapmaktadır. Böylece AB müktesebatına aykırı olduğu gerekçesiyle Montrö Anlaşması geçersiz sayılabilir. Türkiye'nin denetim ve denetleme hakkı yok sayılarak menfaatlerimiz haleldar edilebilir.

11. Paragraf kapsamında uluslararası sözleşmelere, meselâ; BM İkiz Sözleşmelerinin Türkiye'nin "toprak bütünlüğüne ve Lozan Anlaşması'na aykırı yorumlanamayacağına" dair beyan ve çekinceleri geçersiz sayılacaktır. Bu paragrafta üyelik yükümlülüklerine aykırı Türkiye'nin imzaladığı tüm anlaşmaların geçersiz olacağı ifade edilmektedir. Oysa anlaşmaların bazı paragrafları müktesebat ile ilgili olmayabilir.

Diğer taraftan bu paragrafa göre Türkiye'nin ortaklık anlaşmasının müktesebata aykırı hükümlerinin geçersiz olacağı, bir diğer ifade ile hükümetin 'Çekince koyduk.' biçimindeki açıklamalarının bir anlamı olmadığı ortaya çıkmaktadır.

PARAGRAF: 12

Türkiye'nin müktesebattan doğan hak ve yükümlülükleri kabul etmesi, müktesebata belirli uyarlamalar yapılmasını gerektirebilir ve istisnâ de olsa katılım müzakereleri sırasında tanımlanması gereken geçici önlemlerin ortaya çıkmasına neden olabilir.

Gerekli hâllerde, müktesebata yapılacak belirli uyarlamalar, müktesebatın içeriğinde var olan ve müktesebatın kabulü sırasında, üye devletlerin uyguladıkları ilkeler, kriterler ve parametreler temelinde ve Türkiye'nin özellikleri göz önünde bulundurularak bir mutabakata varılır.

Birlik, zaman ve kapsam açısından sınırlı olması ve müktesebatın uygulanması için açıkça belirlenmiş aşamalar içeren bir planın da mevcudiyeti koşuluyla Türkiye'nin geçiş tedbirlerine ilişkin taleplerini kabul edebilir. İç pazarın genişletilmesiyle bağlantılı bölümlere ilişkin olarak düzenleyici önlemler hızlı bir şekilde uygulanmalı ve geçiş dönemleri kısa ve az olmalı; geniş malî harcamalar dâhil, kapsamlı çaba gerektiren önemli uyarlamaların gerekli olması hâlinde, devam eden, ayrıntılı ve bütçelendirilmiş bir uyum planının parçası olarak uygun geçiş tedbirleri öngörülebilir. Her hâl ve kârda, geçici düzenlemeler Birliğin kural ve politikalarında değişiklik içermemeli, bunların düzgün işlemesine engel oluşturmamalı ve rekabete ciddî mâni teşkil etmemelidir. Bu bağlamda, Birlik ve Türkiye'nin çıkarları göz önünde tutulmalıdır.

Uzun geçiş süreleri, derogasyonlar, özgün düzenlemeler veya daimî koruma tedbirleri, yani korunma tedbirlerine temel teşkil etmek üzere daimî olarak elde tutulan hükümler, tezekkür edilebilir. Komisyon bu tedbirleri uygun olduğu ölçüde kişilerin serbest dolaşımı, yapısal politikalar veya tarım gibi alanlardaki önerilerine dâhil edecektir. Ayrıca kişilerin serbest dolaşımının zaman içinde tesisine ilgili karar alma süreci, her bir üye devletin azamî bir rol oynamasına imkân sağlamalıdır. Geçici düzenlemeler veya koruma tedbirleri, rekabete ve iç pazarın işleyişine olan etkileri açısından gözden geçirilmelidir.

Katılım müzakereleri sırasında müktesebata ayrıntılı teknik uyarlamaların yapılması gerekmeyecektir. Uyarlamalar Türkiye'yle iş birliği hâlinde hazırlanacak ve katılım günü yürürlüğe girmelerini teminen uygun bir zamanda Birlik kurumları tarafından onaylanacaktır.

ÖZÜ

- ▶ İKİNCİ SINIF ORTAKLIK (BELKİ).
- ▶ ÇİFTE STANDARDI KABUL ET.
- ▶ AVRUPA'YA VİZEYLE GİRMEYE DEVAM ET.
- ▶ TARIMDA BEKLENTİLERİMİ KARŞILA.
- ▶ KÖYLÜYÜ AÇLIĞA VE GÖÇE MAHKÛM ET.

DEĞERLENDİRME

12. Paragraf'ta Türkiye için özel düzenlemeler yapılacağı ifade edilmektedir. Burada kalıcı kısıtlamaların olacağı hüküm altına alınmıştır. Dışişleri Bakanlığı 17 Aralık 2004 Zirve Kararı'ndan 3 gün sonra kalıcı kısıtlamaları kabul etmediğini bir nota hâlinde Brüksel'e bildirmişti. Bunun kabul edilmediği bu paragraf ile ortaya çıkmıştır.

Böylece Türkiye; kişilerin serbest dolaşımı, yapısal politikalar ve tarım gibi alanlarda kalıcı kısıtlamalarla karşı karşıya kalacaktır. Burada dikkat çeken bir husus da kısıtlamaların sadece bu alanlarda öngörülmediğidir. Zira "tarım gibi" demek suretiyle, "gibi" kelimesiyle diğer alanlarda da kalıcı kısıtlama konulabileceği ima edilmiştir. Bu hususlar müzakere konusu olmaktan çıkarılmıştır. Bu kısıtlamalar, esasen ikinci sınıf bir üyeliğin müzakere-nin çerçevesini oluşturduğunu ortaya koymaktadır. Üstelik Müzakereler Çerçeve Belgesi, kişilerin serbest dolaşımı konusunda alınacak kararlarda her bir üye ülkeye inisiyatif tanımaktadır. Türkiye bu konuda AB Üyesi Ülkelerin insafına terk edilmiştir.

Uygulanabilir Malî Çerçeve'de, Türkiye'nin katılımının malî veçhele-

PARAGRAF: 13

rine yer verilmelidir. Türkiye'nin katılımı önemli malî sonuçlar getirebileceğinden, müzakereler ancak 2014 sonrası dönemin Malî Çerçevesi'nin oluşturulmasından sonra ve buna bağlı olarak gerçekleştirilebilecek malî reformlardan sonra sonuçlandırılabilir. Her düzenleme, malî yüklerin tüm Üye Devletler arasında adil bir şekilde paylaşılmasını sağlamalıdır.

ÖZÜ

- ▶ SONUÇ İÇİN 2021 YILI SONRASINI BEKLE.
- ▶ MALÎ KAYIPLARINI KARŞILAYAMAM.

DEĞERLENDİRME

Türkiye, 2014 yılına kadar AB fonlarından hiçbir destek alamayacaktır. Müzakerelerin de 2014 yılından önce sonuçlanmasının mümkün olmadığı ifade edilmektedir.

Esasen 2006–2013 AB Bütçesinde anlaşma sağlayamayan AB'nin 2014 yılındaki Bütçe'de anlaşma sağlaması da mümkün gözükmemektedir. Burada dikkat edilmesi gereken husus 2014 yılından sonraki 7 yılın üyelik için bir zaman perspektifi olarak öngörülmüş olduğunun zımnen ifade edilmesidir. Zira AB bütçeleri 7 yıllık hazırlanmaktadır. Bu sürenin sonu olan 2021 yılı ancak üyelik için düşünülebilir.

PARAGRAF: 14

Türkiye katılımından itibaren Üye Ülke olarak ekonomik ve parasal birliğe derogasyonla iştirak edecek ve Konseyin Türkiye'nin gerekli şartları yerine getirdiği yönündeki değerlendirme temelinde alacağı karar doğrultusunda, Türkiye avroyu millî para birimi olarak kabul edecektir. Bu alanda geri kalan müktesebat katılımıyla birlikte tam olarak uygulanır.

ÖZÜ

- ▶ TÜRK LİRASINDAN VAZGEÇ.
- ▶ AVROYU MİLLÎ PARA OLARAK KABUL ET.

PARAGRAF: 15

Özgürlük, adalet ve güvenlik alanları bakımından Avrupa Birliğine üyelik, Türkiye'nin katılımıyla birlikte, Schengen müktesebatı da dâhil olmak üzere bu alandaki müktesebatı tam olarak üstleneceği anlamına gelmektedir. Bununla birlikte, söz konusu müktesebatın bir bölümü, Konseyin, Türkiye'nin hazır olup olmadığına ilişkin olarak uygulanmak-

ta olan Schengen değerlendirmesi temelinde iç sınırlarda kişiler üzerindeki kontrolleri kaldırma konusunda karar almasının ardından sadece Türkiye'de uygulanacaktır.

ÖZÜ

- ▶ TÜRKLER AVRUPA'YA SERBESTÇE GİREMEZ.
- ▶ ÜYE BİLE OLSAN SINIRDAN SEÇEREK ALIRIM.

DEĞERLENDİRME

15. Paragraf, aday ülke olarak Türk vatandaşlarının iç sınırdaki kontrole tâbi tutulacağını hüküm altına almaktadır. Diğer bütün aday ülkeler için müzakere başlayınca vatandaşlarına vizesiz seyahat hakkı tanınırken Türk vatandaşlarına bu imkân verilmemiştir. Bu hüküm Türkiye üye olsa bile Türk vatandaşlarının sınırda kontrol edilmesini zorunlu hâle getirmiştir. Etki raporunda olmasına rağmen 17 Aralık 2004 Zirve Kararı'nda böyle bir kısıtlayıcılık mevcut değildi. Bu hüküm de ağırlaştırılmıştır.

PARAGRAF: 16

ÖZÜ

- ▶ NÜKLEER TEKNOLOJİYİ KULLANMAN BANA BAĞLI.

PARAGRAF: 17

AB, nükleer güvenliğin tüm veçheleri de dâhil olmak üzere çevrenin üst düzeyde korunmasının önemine işaret eder.

Müktesebatın tüm alanlarında, müktesebatı etkin olarak uygulamak veya gerekli olduğu takdirde katılımdan makul bir süre önce etkin bir biçimde uygulamaya muktedir olmak amacıyla Türkiye, hem ulusal hem bölgesel düzeyde kurumlarını, yönetim kapasitesini, idarî ve yargı sistemlerini Birlik standartları seviyesine getirmekle mükelleftir. Da-

ha genel anlamda, bu, etkin ve tarafsız bir kamu hizmeti ve bağımsız ve etkin bir yargı sistemi üzerine kurulmuş olan ve iyi işleyen istikrarlı bir kamu yönetimini gerekli kılmaktadır.

ÖZÜ

- ▶ BÖLGELERDEKİ DURUMU DA DENETLERİM.

DEĞERLENDİRME

17. Paragraf'ta, AB müktesebatının bölgesel düzeyde uygulanmasına vurgu yapılmıştır. Bu hususa son derece dikkat edilmesi gerektiği açıktır. Federal yapıya siyasi zemin hazırlanmaktadır.

Müzakere İşleyişi

PARAGRAF: 18

Müzakerelerin esasları bir tarafta tüm Üye Devletler, diğer tarafta aday ülkenin yer alacağı Hükümetler Arası Konferans'ta ele alınacaktır.

PARAGRAF: 19

Komisyon, müktesebatı Türk makamlarına anlatmak, belirli alanlarda müzakereleri açmak için Türkiye'nin hazırlık durumunu değerlendirmek ve müzakerelerde gündeme gelmesi kuvvetle muhtemel konulara dair ilk verileri toplamak için tarama olarak adlandırılan, müktesebatın incelenmesine dair resmî süreci yürütecektir.

ÖZÜ

- ▶ 3 EKİMDE MÜZAKERELER BAŞLAMAYACAKTIR.
- ▶ VAKİT KAZANMAK İÇİN ÖNCE MEVZUAT TARAMASI BAŞLAYACAKTIR.

DEĞERLENDİRME

Türkiye 3 Ekim 2005 tarihinde müzakareye başlamış değildir. Müzakerelere başlamak için önce mevzuat tarama işleminin başlaması hüküm altına alınmıştır. Sadece mevzuat taraması yapılabilmektedir. Müzakere bu sürecin sonunda başlamış olacaktır. Böyle olduğunda 3 Ekim 2005 tarihinin müzakere başlaması için belirlenmiş olmasının ilerleme açısından hiçbir önemi kalmamıştır.

PARAGRAF: 20

Tarama ve tarama sonrasında gerçekleştirilecek müzakereler için müktesebat, her biri belli bir siyasî alanı ilgilendiren birtakım fasıllara bölünecektir. Söz konusu fasılların listesi ektedir. Müzakerelerin belli bir faslı hakkında Türkiye ya da AB tarafından ifade edilen herhangi bir görüş, hiçbir surette diğer fasıllarda benimsenebilecek tutumu etkilemeyecektir.

Keza, müzakereler sırasında, bütün fasıllar üzerinde anlaşmaya varılmadan, kısmî olanlar olsa bile belli fasıllar üzerinde anlaşmaya varılmış olması, bunların sonuçlandırıldığı anlamına gelmeyecektir.

ÖZÜ

- ▶ YAPILAN MÜZAKERELERİN HİÇBİRİ SONUÇLANMIŞ SAYILMAZ.
- ▶ İSTEDİĞİMİZ KONUYU İSTEDİĞİMİZ ZAMAN ÖNÜNÜZE TEKRAR KOYARIZ.

DEĞERLENDİRME

20. Paragraf'ta müzakerelerin, müktesebatın ayrıldığı fasıllar hâlinde görüşme yapılacağı belirtilmektedir. Ayrıca görüşülen başlıklara daha sonra tekrar dönülebileceği hüküm altına alınmıştır. Tamamlanan hiçbir başlık nihai anlaşma olmadan geçerli değildir. Böylece Türkiye'nin önüne daha önce görüşülmüş konuların tekrar tekrar konulması mümkündür. Böylece Türkiye, sürekli bir tehdit ve kısıkaç altında tutulacaktır.

PARAGRAF: 21

Konsey, Komisyonun İlerleme Raporlarını ve bilhassa tarama sürecinde edindiği bilgileri dikkate alarak Komisyonun tavsiyesi üzerine ve oybirliğiyle müzakere fasıllarının geçici olarak kapatılması ve gerekli hâllerde her bir faslın açılması için performans kriterleri (benchmarks) belirleyecektir. Birlik söz konusu performans kriterlerini Türkiye'ye bildirecektir.

Müzakere faslına bağlı olarak performans kriterleri; işleyen piyasa ekonomisinin varlığı, yasal mevzuat anlamında müktesebata uyum ve müktesebatın ana unsurlarının idarî ve adlî kapasitenin varlığını gösterecek şekilde tatminkâr bir şekilde uygulanma siciline ilişkin olacaktır. İlgili durumlarda, performans kriterleri aynı zamanda Ortaklık Anlaşması ve bilhassa AB-Türkiye Gümrük Birliği'ne ilişkin taahhütlerin ve müktesebat çerçevesindeki benzer gereklerin uygulanmasını da içerecektir. Müzakereler uzun bir zaman dilimine yayılmışsa ya da örneğin; geçici olarak kapatılmış bir fasla müktesebatta yenilik dolayısıyla geri dönmüş ise mevcut performans kriterleri güncellenecektir.

ÖZÜ

- ▶ KONULARIN MÜZAKERESİ YETMEZ.
- ▶ İSTEDİĞİM AN VETO EDERİM.
- ▶ HER KONUDA FARKLI KRİTERLER TESPİT EDER VE BUNA GÖRE TEFTİŞ EDERİM.
- ▶ SÜREKLİ TEHDİT EDEREK HER TAVİZİ KOPARTIRIM.

DEĞERLENDİRME

Burada sadece uyum değil aynı zamanda "ölçütler" getirilmektedir. Müktesebata uyumu için Türkiye'nin performans ölçütleri belirlenecek ve her bir konunun açılıp kapanması bu ölçütlere bağlı olacaktır. Müktesebattaki yenilik hâlinde yeni ölçütler belirlenecek ve buna göre değerlendirme yapılacaktır. Böylece Türkiye müzakerenin her safhasında daha da kısırlanmış olacaktır.

Türkiye üye ülkelerin her birinin sürekli veto tehdidi altında tutulacaktır. Böylece hiçbir müzakere nihaî olmayacaktır.

Türkiye'nin performans ölçütleri ortaklık anlaşması, gümrük birliğine yönelik taahhütlerin ve müktesebat çerçevesindeki şartların yerine getirilmesi dikkate alınarak belirlenecektir. Böylece AB; Kıbrıs, Ege, Ermeni soy kırımını gibi tüm dayatmaları performans kriteri olarak Türkiye'ye karşı öne sürecektir. Veto tehdidi Türkiye'nin elini kolunu bağlayacaktır.

35 adet müzakere başlığı yer almaktadır. Her müzakere başlığının açılıp kapanması için üye ülkelerin oy birliği ile karar alması gerekmektedir. Bu durumda her ülkenin asgarî 70 defa Türkiye üzerinde veto hakkı bulunmaktadır. Bütün AB üyesi 25 ülke dikkate alındığında Türkiye, 1750 defa veto tehdidi ile karşılaşacaktır. Bunlara ilâveten getirilecek "performans ölçütleri" ve müzakere konularına yeni baştan dönme ihtimalleri eklendiğinde Türkiye'nin birkaç bin defa tehdit ve dayatmayla karşılaşacağı anlaşılmaktadır. Bu sürecin sonu belirsizdir. İyimser bir tahminle her konunun 1-2 yıl müzakere edileceği dikkate alındığında, müzakere süresi 35-70 yıl sürebilecektir.

PARAGRAF: 22

Türkiye'den müktesebatın üstlenilmesine ilişkin pozisyonunu bildirmesi ve performans kriterlerini karşılamada ne kadar ilerleme sağladığına dair bilgi sunması talep edilecektir. Türkiye'nin müktesebatı doğru bir şekilde iç hukukuna aktarması ve uygun idarî ve adlî yapılar aracılığıyla etkin ve verimli biçimde uygulaması müzakerelerin hızını belirleyecektir.

ÖZÜ

- ▶ HİZMETTE KUSUR ETME.
- ▶ HER AN DENETLENMEYE HAZIR OL.
- ▶ BENİ SÜREKLİ BİLGİLENDİR. NE YAPTIĞINI BİLEYİM.
- ▶ HESAP VERMEYE ALIŞ.

DEĞERLENDİRME

22. Paragraf'ta ilerlemenin izlenmesi için Türkiye'den her safhada bilgi talep edilmesi bir araç olarak ortaya konmuştur. Burada dikkati çeken husus sadece müktesebatın iç hukuka aktarılmasının kâfi görülmemesi, etkin ve verimli uygulanmasının gerekli görülmesidir. Bu uygulamanın her konu başlığı itibarıyla talep edilmesi, müzakerenin çok uzun sürdürülmesinin bir gerekçesi olarak gösterilecektir.

PARAGRAF: 23

Komisyon bu amaçla, Komisyonca ya da Komisyon adına uzmanlar tarafından yerinde inceleme de dâhil olmak üzere eldeki tüm araçları kullanmak suretiyle, Türkiye'nin her alandaki ilerlemesini yakından izleyecektir. Komisyon AB Ortak Tutum taslaklarını sunarken Konseye Türkiye'nin ilgili başlıkta kaydettiği ilerleme hakkında bilgi verecektir. Konsey söz konusu fasılın müzakerelerine ilişkin ileri adımlar atılmasına karar vereceği zaman bu değerlendirmeyi de dikkate alacaktır. AB'nin her bir fasılda ihtiyaç duyulabileceği ve Türkiye tarafından Konferans'a sunulacak bilgilere ilâveten, bir müzakere faslı geçici olarak kapatıldıktan sonra bile Türkiye'den müktesebatın uyumu ve uygulanmasında kaydedilen ilerleme hakkında düzenli olarak ayrıntılı ve yazılı bilgi vermeye devam etmesi istenecektir.

Geçici olarak kapatılmış bulunan fasıllarda, Türkiye'nin önemli performans kriterlerini karşılamada ya da taahhütlerini uygulamada başarısız olması hâlinde Komisyon ilgili fasıldaki müzakerelerin yeniden açılmasını tavsiye edebilecektir.

ÖZÜ

- ▶ HER KONUDA TÜRKİYE'Yİ DENETLERİM.
- ▶ KAPANAN KONULARI YENİDEN AÇARIM.
- ▶ İSTERSEM YENİ KOŞULLAR GETİRİRİM.
- ▶ KURALI BEN KOYARIM, SANA ANCAK UYMAK DÜŞER.

DEĞERLENDİRME

22. Paragraf'ta AB'nin ilerlemeyi takip etmekle ilgili yaklaşımı ortaya konmaktadır. İlerlemenin her safhası AB tarafından takip edilecek, kapatılan konularla ilgili olarak da Türkiye'den durum hakkında rapor istenecektir.

Müzakereleri tamamlanmış olsa dahi her konu için belirlenen ölçütlere uyulmaması gerekçe gösterilerek konu başlığı yeniden müzakereye açılacaktır. Böylece Türkiye, istenildiği zaman istenilen tavır, tutum ve istekle karşı karşıya bırakılabilecektir. Böyle bir "çıkılmaz sokak"ta Türkiye stratejik olarak meşgul edilecektir.

Müzakere Çerçeve Belgesi ile ortaya konulan yaklaşım, Türkiye'nin zaman içinde Tüm politikalarının, kararlarının kısacası tüm yönetiminin AB'nin kontrolüne devredilmesi sonucunu getirecektir. AB Müfettişleri ve Türkiye'deki AB misyonerlerinin yöneteceği bir Türkiye hedeflenmektedir.

Bu durum GENEL DUYUN-U UMUMİ İDARESİ olacaktır.

BUNDAN SONRA NE OLACAK ?

BU MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ İLE TÜRKİYE;

- İLERLEME RAPORLARINDA,
- AVRUPA PARLAMENTOSUNDA,
- AB ZİRVESİNDE,
- ETKİ RAPORU'NDA,
- TAVSİYE BELGESİ'NDE

YER ALAN HER HUSUS VE KARARI YERİNE GETİRMEK ZORUNDA KALACAĞI

"ÇIKMAZ BİR YOLA" SOKULMUŞTUR.

VADESİ GELEN BÜTÜN FATURALAR TAKSİT TAKSİT TÜRKİYE'NİN ÖNÜNE GETİRİLECEKTİR.

İŞTE AKP'NİN TESLİMİYET ADIMLARI

MÜZAKERE SÜRECİ

- MÜZAKERELERİN İLERLEYİŞİNİ, SONUCUNU VE SONUNU

AB BELİRLEYECEKTİR.

- › (AVRUPA KOMİSYONU 6 EKİM 2004 TAVSİYE KARARI s.1, 10)
- › (17 ARALIK 2004 AB ZİRVE KARARI m.23 alt prgf. 4)
- › (3 EKİM 2005 MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ prgf. 5, 6, 20, 21, 23)
- › (15 ARALIK 2004 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.57–58)
- › (17 ARALIK 2004 AB ZİRVE KARARI m.23, alt prgf.2, 4)
- › (28 EYLÜL 2005 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.12, 14)

- SÜRECİN İLERLEYİŞİ VE TAVİZ SEVİYESİ SÜREKLİ TEFTİŞE

AÇIK OLACAKTIR.

- › (3 EKİM 2005 MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ prgf.21, 22, 23)
- › (28 EYLÜL 2005 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.11)
- › (17 ARALIK 2004 AB ZİRVE KARARI m.18)

- SÜREÇ TAM ÜYELİKLE SONUÇLANMAYACAK, İMTİYAZLI

ORTAKLIK KABUL EDİLECEKTİR.

- › (3 EKİM 2005 MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ prgf.2, 12)
- › (28 EYLÜL 2005 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.12, 17)

- BİRLİĞİN TÜRKİYE'Yİ HAZMETMESİ BEKLENECEKTİR.

- › (3 EKİM 2005 MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ prgf.2)
- › (28 EYLÜL 2005 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.19)
- › (15 ARALIK 2004 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.8, 50)

- İLERLEMELERİN GERİYE DÖNÜŞ GÖSTERMEMESİ İÇİN

ÜYELİK SÜRECİ SÜREKLİ RAPOR YÖNTEMİ İLE DENETİM ALTINDA TUTULACAKTIR.

- › (AVRUPA KOMİSYONU 6 EKİM 2004 TAVSİYE KARARI s.6, 7, 9)
- › (3 EKİM 2005 MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ prgf.4)

- SONUÇ OLUMSUZ BİLE OLSA TÜRKİYE AB YÖRÜNGESİNDE TUTULACAKTIR.

- › (AVRUPA KOMİSYONU 6 EKİM 2004 TAVSİYE KARARI s.2, 10)
- › (15 ARALIK 2004 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.66)
- › (17 ARALIK 2004 AB ZİRVE KARARI m.23 alt prgf. 4)
- › (28 EYLÜL 2005 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.12)

ULUS - DEVLET / ÜNİTER DEVLET YAPISI

- DEVLETİN BÖLÜNMEZ BÜTÜNLÜĞÜ KAVRAMI TARTIŞILACAKTIR.

- › (6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU s.40)

- ULUS-DEVLET YAPISI SARSILACAKTIR.

- › (6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU s.48, 166)
- › (AVRUPA KOMİSYONU 6 EKİM 2004 TAVSİYE KARARI s.12, 13)
- › (6 EKİM 2004 ETKİ RAPORU s.9)

- ÜNİTER DEVLET YAPISI TARTIŞMAYA AÇILACAKTIR.

- › (6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU s.40)
- › (6 EKİM 2004 ETKİ RAPORU s.9, 21)

- TÜRKİYE CUMHURİYETİ DEVLETİ'NİN YAPISI YENİ ANAYASAYLA DEĞİŞTİRİLECEKTİR.

- › (15 ARALIK 2004 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.23)

- BİRLEŞMİŞ MİLLETLER İKİZ SÖZLEŞMELERİNE TÜRKİYE TARAFINDAN KONULAN TOPRAK BÜTÜNLÜĞÜ VE LOZAN'LA İLGİLİ ÇEKİNCELER KALDIRILACAKTIR.

- › (6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU s.48)
- › (15 ARALIK 2004 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.5)

- YAPAY AZINLIKLARA KENDİ KADERİNİ TAYİN HAKKI KOLSUZ TANINACAKTIR

- › (6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU s.48)

- MÜSLÜMAN AZINLIK OLUŞTURULACAKTIR.

- › (6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU s.44, 54, 165, 174)
- › (AVRUPA KOMİSYONU 6 EKİM 2004 TAVSİYE KARARI s.12)

- YENİ AZINLIK TANIMI VE HAKLARI GÜNDEME GELECEKTİR.

- › (6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU s.9, 48, 55, 166)
- › (6 EKİM 2004 ETKİ RAPORU s.21)

- AZINLIKLARA İLÂVE HAKLAR TANINACAKTIR.

- › (6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU s.18, 43, 44, 48, 49, 54, 55, 166, 174)
- › (3 EKİM 2005 MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ prgf.3)

- AZINLIK DİLLERİNDE EĞİTİM HAKKI İSTENECEKTİR.

- › (6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU s.48)
- › (15 ARALIK 2004 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.10)

• %10 SEÇİM BARAJI AZINLIKLARIN TEMSİLİ İÇİN KALDIRILACAKTIR.

- › (6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU s.49)
- › (15 ARALIK 2004 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.21)

• KÜRTÇE YAYIN YAYGINLAŞTIRILACAKTIR.

- › (6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU s.18, 40, 49, 162)

• KÜRTÇENİN RESMÎ DİL OLMASI İÇİN SÜREÇ BAŞLATILACAKTIR.

- › (6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU s.18, 48, 55, 174)

• TÜRKÇE DIŞINDA DİLLER, SİYASETDE KULLANILACAKTIR.

- › (6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU s.49)

• TERÖRİSTBAŞI YENİDEN YARGILANACAKTIR.

- › (6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU s.31)

• BÖLÜCÜ PKK'YLA UZLAŞMA SAĞLANACAKTIR.

- › (15 ARALIK 2004 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.31)

• İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ ADINA TÜRKLÜĞE HAKARET HOŞ GÖRÜLECEKTİR.

- › (6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU s.27, 37)

• BÖLÜCÜLÜK VE TERÖR PROPAGANDASI SERBEST KALACAKTIR.

- › (6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU s.37)
- › (15 ARALIK 2004 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.9)

• HEYBELİADA RUHBAN OKULU AÇILACAKTIR.

- › (6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU s.44)
- › (15 ARALIK 2004 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.43)

• FENER RUM PATRİĞİ EKÜMENİK OLACAKTIR.

- › (6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU s.44)
- › (15 ARALIK 2004 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.43)

• PATRİKHANE SİYASÎ STATÜ KAZANACAKTIR.

- › (6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU s.44)

• MİSYONER FAALİYETLERİNE İZİN VERİLECEKTİR.

- › (AVRUPA KOMİSYONU 6 EKİM 2004 TAVSİYE KARARI s. 6, 12, 13)

MİLLÎ DİŞ POLİTİKA VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER

• MİLLÎ DİŞ POLİTİKADAN VAZGEÇİLECEK VE AB DİŞ POLİTİKALARINA UYULACAKTIR.

- › (6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU s.154, 162, 163)
- › (6 EKİM 2004 ETKİ RAPORU s.6, 11)
- › (3 EKİM 2005 MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ prgf. 7, 8, 11)

• ULUSLARARASI SORUNLARI ÇÖZEMEZSEN ADALET DİVANINI ÇÖZECEKTİR.

- › (3 EKİM 2005 MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ prgf.6)

• KOMŞU ÜLKELERE TÜRKİYE ÜZERİNDEN AVRUPA MİSYONU/ETKİSİ TAŞINACAKTIR.

- › (6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU s.162, 163)
- › (6 EKİM 2004 ETKİ RAPORU s.11)

• TÜRKİYE AB DİŞ POLİTİKALARINA BAĞLILIĞINI İSPAT EDECEKTİR.

- › (6 EKİM 2004 ETKİ RAPORU s.10)

• LOZAN DÂHİL TÜM ANLAŞMALAR YENİDEN TARANACAKTIR.

- › (3 EKİM 2005 MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ prgf.11)

• LOZAN ANTLAŞMASI TARTIŞILACAKTIR.

- › (6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU s.44, 48, 45, 165)

• BOĞAZLARIN KONTROLÜ/STATÜSÜ TARTIŞILACAKTIR.

- › (6 EKİM 2004 ETKİ RAPORU s.24, 25)

• BOĞAZLARIN EGEMENLİĞİNDEN TAVİZ VERİLECEKTİR.

- › (6 EKİM 2004 ETKİ RAPORU s.24)

- › (3 EKİM 2005 MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ prgf.11)

• YUNANİSTAN İLE EGE SORUNUNUN ÇÖZÜLMESİ DAYATILACAKTIR.

- › (3 EKİM 2005 MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ prgf.1, 6)

- › (17 ARALIK 2004 AB ZİRVE KARARI m.20)

• ERMENİSTAN'LA İLİŞKİ KURULACAK VE ERMENİSTAN SINIRI AÇILACAKTIR.

- › (6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU s.153, 154)

- › (6 EKİM 2004 ETKİ RAPORU s.7)

- › (AVRUPA KOMİSYONU 6 EKİM 2004 TAVSİYE KARARI s.8)

- › (3 EKİM 2005 MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ prgf.1, 6)

- › (17 ARALIK 2004 AB ZİRVE KARARI m.20)

- › (15 ARALIK 2004 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.40)

• **HATAY SINIRIMIZ TARTIŞMAYA AÇILACAKTIR.**

- › (6 EKİM 2004 ETKİ RAPORU s.8, 9)
- › (3 EKİM 2005 MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ prgf.6)
- › (17 ARALIK 2004 AB ZİRVE KARARI m.20)

• **SÖZDE ERMENİ SOY KIRIMI TANINACAKTIR.**

- › (6 EKİM 2004 ETKİ RAPORU s.7)
- › (AVRUPA KOMİSYONU 6 EKİM 2004 TAVSİYE KARARI s.8)
- › (3 EKİM 2005 MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ prgf.10)
- › (15 ARALIK 2004 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.8)
- › (1 NİSAN 2004 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI)
- › (28 EYLÜL 2005 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.5)

• **KARABAĞ'IN İŞGALİ KABUL EDİLECEKTİR.**

- › (6 EKİM 2004 ETKİ RAPORU s.7)

• **KIBRIS SORUNUNUN ÇÖZÜMÜNDE AB DİKKATE ALINACAKTIR.**

- › (3 EKİM 2005 MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ prgf.6)
- › (21 EYLÜL 2005 AB EK PROTOKOL DEKLARASYONU m.7)

• **KIBRIS RUM YÖNETİMİ TANINACAKTIR.**

- › (6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU s.52)
- › (AVRUPA KOMİSYONU 6 EKİM 2004 TAVSİYE KARARI s.4, 13, 15)
- › (3 EKİM 2005 MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ prgf.1, 6)
- › (15 ARALIK 2004 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.44)
- › (28 EYLÜL 2005 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.8)
- › (21 EYLÜL 2005 AB EK PROTOKOL DEKLARASYONU m.4)

• **TÜRK ASKERİ KIBRIS'TAN ÇIKACAKTIR.**

- › (15 ARALIK 2004 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.44)
- › (28 EYLÜL 2005 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.7)

• **KIBRIS RUM YÖNETİMİ NATO'YA GİRECEKTİR.**

- › (3 EKİM 2005 MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ prgf. 7, 10)

• **HAVA VE DENİZ LIMANLARIMIZ RUMLARA AÇILACAKTIR.**

- › (6 EKİM 2004 ETKİ RAPORU s.24)
- › (15 ARALIK 2004 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.46)
- › (28 EYLÜL 2005 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.4)
- › (21 EYLÜL 2005 AB EK PROTOKOL DEKLARASYONU m.3)

• **SAVUNMA MİLLÎ MENFAATLERE VE GÜVENLİĞE DEĞİL AB'YE UYUMLU OLACAKTIR.**

- › (6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU s.162, 163)
- › (6 EKİM 2004 ETKİ RAPORU s.9, 10)

• **TÜRK CUMHURİYETLERİ İLE İLİŞKİLERDE AB VE BÖLGE ÜLKELERİ HASSASİYETLERİ DİKKATE ALINACAKTIR.**

- › (6 EKİM 2004 ETKİ RAPORU s.7)

• **SU KAYNAKLARIMIZ ULUSLARARASI DENETİM VE YÖNETİME AÇILACAKTIR.**

- › (6 EKİM 2004 ETKİ RAPORU s.8, 9)
- › (15 ARALIK 2004 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.42)

• **MİLLÎ MENFAATLERİN YASAYLA KORUNMASINA SON VERİLECEKTİR.**

- › (15 ARALIK 2004 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.8)
- › (28 EYLÜL 2005 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.10)

TİCARÎ – EKONOMİK İLİŞKİLER

• **TÜRKİYE AVRUPA'NIN PAZARI OLACAKTIR.**

- › (6 EKİM 2004 ETKİ RAPORU s. 12, 20, 23, 27, 30)

• **TÜRKİYE, AB'NİN TİCARÎ ÇIKARLARINA UYGUN DAVRANACAKTIR.**

- › (6 EKİM 2004 ETKİ RAPORU s.20)

• **GÜMRÜK BİRLİĞİNİN KAPSAMI ALEYHİMİZE GENİŞLETİLECEKTİR.**

- › (6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU s.6, 8)
- › (6 EKİM 2004 ETKİ RAPORU s.32)

• **TÜRKİYE TARIM VE HAYVANCILIK ALANINDAKİ KISITLAMALARI VE DAYATMALARI KABUL EDECEKTİR.**

- › (6 EKİM 2004 ETKİ RAPORU s.6, 12, 30, 32)
- › (AVRUPA KOMİSYONU 6 EKİM 2004 TAVSİYE KARARI s.5, 8, 10, 14)
- › (17 ARALIK 2004 AB ZİRVE KARARI m.23 alt prgf. 2)
- › (3 EKİM 2005 MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ prgf.12)

• **TÜRKİYE'YE 2014 YILINA KADAR MALİ DESTEK VERİLMEYECEKTİR.**

- › (AVRUPA KOMİSYONU 6 EKİM 2004 TAVSİYE KARARI s.6, 8, 10)
- › (17 ARALIK 2004 AB ZİRVE KARARI m.23 alt prgf. 3)
- › (3 EKİM 2005 MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ prgf.13)
- › (28 EYLÜL 2005 AVRUPA PARLAMENTOSU KARARI m.15)

• **"AVRO", MİLLÎ PARA BİRİMİMİZ "LİRA" NIN YERİNE GEÇECEKTİR.**

- › (3 EKİM 2005 MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ prgf.14)

• **TÜRK İŞ GÜCÜ AVRUPA'DA DOLAŞMAYACAKTIR.**

- › (AVRUPA KOMİSYONU 6 EKİM 2004 TAVSİYE KARARI s.6, 7, 10)

SOSYO-POLİTİK İLİŞKİLER VE SERBEST DOLAŞIM

› (3 EKİM 2005 MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ prgf.15)

› (17 ARALIK 2004 AB ZİRVE KARARI m.23 alt prgf. 2)

• **YABANCI İŞ GÜCÜ TÜRKİYE'YE GİRECEKTİR.**

› (6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU s.82, 161)

• **TÜRKLER AVRUPA'YA SERBESTÇE GİREMeyeCEKTİR. ÜYE**

OLSA DA AB, TÜRKLERİ SINIRDAN SEÇEREK ALACAKTIR.

› (6 EKİM 2004 ETKİ RAPORU s.8, 41, 42)

› (3 EKİM 2005 MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ prgf.12, 15)

• **SÜREÇ İÇİNDE DAYATMALARA DİRENMEYECEK BİR KAMU-**

OYU VE SİVİL TOPLUM OLUŞTURULACAKTIR.

› (17 ARALIK 2004 AB ZİRVE KARARI m.23 alt prgf. 6)

› (3 EKİM 2005 MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ prgf.8)

**AKP HÜKÜMETİ,
BU TESLİMİYET ADIMLARINI İÇEREN
BELGELERİ KABUL EDERKEN;**

• **6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU ÖNCESİ**

Ⓢ **ZİNA**

Ⓢ **MÜZAKERE TARİHİ**

• **17 ARALIK 2004 ZİRVE KARARI ÖNCESİ**

Ⓢ **KIBRIS'IN (RUMLAR) TANINMASI**

Ⓢ **EK PROTOKOL'ÜN İMZALANMASI**

• **3 EKİM 2005 MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ
ÖNCESİ**

Ⓢ **İMTİYAZLI ORTAKLIK**

Ⓢ **RUMLARIN NATO ÜYELİĞİ**

**İLE İLGİLİ TÜM TARTIŞMALARI MİLLETİMİZİ
ALDATMAK VE KANDIRMAK İÇİN KULLANMIŞTIR.**

**ZİRA BU MÜZAKERE ÇERÇEVE BELGESİ İLE “Dİ-
RENDİĞİ(!)” GÖRÜNTÜSÜ VERİLENLER DÂHİL TÜM
DAYATMALARI AKP HÜKÜMETİ KABUL ETMİŞTİR.**

**BU SÜREÇTE AKP'NİN NE DİK, NE MİLLÎ, NE DE
DİRENÇLİ DURUŞU OLMUŞTUR.**

BUNLARI NASIL KABUL ETTİK?

1995 GÜMRÜK BİRLİĞİNİN ARDINDAN

6 EKİM 2004 İLERLEME RAPORU'NUN ARDINDAN

17 ARALIK 2004 AB ZİRVE KARARI ARDINDAN

3 EKİM 2005 MÜZAKERE TARİHİNİN ARDINDAN

SONUÇ

AB ile ilişkilerimizin uzun geçmişi, Türkiye'nin sürekli hayal kırıklıkları yaşadığı, sürekli dışlandığı sancılı bir sürecin hikâyesidir. İlişkilerin temeli karşılıklı saygı ve iyi niyete dayalı ortak bir geleceği paylaşma iradesinden yoksun kalmıştır.

AB'nin Türkiye'yi eşit haklara sahip bir üye olarak içine almak istemediği, bu konuda gerekli siyasî iradeye sahip olmadığı ortaya çıkmıştır. Avrupa kendi geleceğinin kararına Türkiye'yi ortak etmek istememektedir.

AB'nin Türkiye stratejisi, Türkiye'nin AB'nin yörüngesinde ve etki alanında tutulacağı bir tâbiyet ve uydu ilişkisinin zeminini, şartlarını hazırlamak ve Türkiye'yi bu noktaya adım adım sürüklemek esasına oturtulmuştur.

AB özellikle AKP Hükûmetinden istediği her şeyi almaya alışmış ve Türkiye dipsiz kuyuya benzeyen bir baskı, dayatma ve taviz sarmalına sokulmuştur. AKP, AB'ye her manada teslim olmuştur.

Şimdi, tahsilât dönemi başlamıştır. Vadesi gelen bütün bu faturalar taksit taksit Türkiye'nin önüne getirilecektir. Önümüzdeki dönem cereyan edecek gelişmeler, 3 Ekim sürecinin bu konuda Türkiye'nin karşısına çıkaracağı tehlikelerin daha iyi anlaşılmasına vesile olacaktır.

Bu aşamalardan sonra, Türkiye hâlâ ayakta kalabilmişse ve adına da hâlâ Türkiye Cumhuriyeti diyebilirsek, devletimiz en iyimser tahminle 25 yıl sonra imtiyazlı ortaklık adı ile bir sığıntı olarak tükenmiş ve tatsız bir hâlde yük vagonunda yer alacaktır.

AKP tarafından rotasından saptırılan ve dayatılan denklem ve çıkamaz yolun haritası ve neticesi maalesef budur.

Türk milleti, bu zillete ve bu çöküntüye; asla müstahak değildir, asla mahkûm değildir, asla mecbur değildir.

İlişkilerin ipoteklerden kurtarılması ve yeniden tanımlanması gerekmektedir.

Bu noktada, artık Avrupa Birliği ile ilişkilerimizde stratejik karar anı gelmiştir.

Türkiye sahipsiz değildir.

7. Mansiyon:
Dimitri Kononov-Rusya6. Mansiyon:
Stefan Proxjin-Belçika3. Mansiyon:
Bartolmek Beiniaj-Hırvatistan15. Mansiyon:
Aleksi Kivokourtsev-Rusya